

Závod o dobytí Marsu

*Lidstvo se toužilo dostat do vesmíru odnepaměti. Spatřit krásu světa pod sebou a prozkoumat to, co se nalézá za oblohou. Mnozí lidé by dali cokoli za to, aby mohli nakouknout do neznáma. 12. dubna 1961 spatřil první člověk Zemi z vesmíru. 20. července 1969 vstoupili lidé na Měsíc. **Další metou ve zdolávání vesmíru je Mars.***

Kapitola nultá - Předmluva

Mars je čtvrtá planeta sluneční soustavy, druhá nejmenší. Jedná se o planetu terestrického typu, tj. má pevný horninový povrch pokrytý impaktními krátery, vysokými sopkami, hlubokými kaňony a dalšími útvary. Nalézá se zde nejvyšší hora sluneční soustavy Olympus Mons. Má dva měsíce pojmenované Phobos a Deimos.

Mars má dnes velmi řídkou atmosféru, která není schopná zadržovat tepelnou výměnu mezi povrchem a okolním prostorem, což má za následek velké teplotní rozdíly během dne a noci.

Tlak na povrchu se pohybuje mezi 600 až 1000 Pa, což je přibližně 100 až 150krát méně než na povrchu Země.

Průměrná teplota u povrchu planety je okolo $-56\text{ }^{\circ}\text{C}$. Na rovníku se teploty běžně pohybují od -90 do $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, a nad nulu se dostanou jen výjimečně. Naproti tomu teplota povrchové vrstvy půdy může někdy dosáhnout až $+30\text{ }^{\circ}\text{C}$. I přes tyto občasné příznivé teploty nemůže na povrchu existovat kapalná voda. Voda by se okamžitě začala vypařovat vlivem nízkého tlaku.

Na Marsu byla pozorována i oblačnost. Vedle počasí je atmosféra planety také dějištěm častých prachových bouří, které občas dosáhnou celoplanetárního charakteru nebo i malé vzdušné víry v podobě prašných vírů. Během bouří mohou větry na povrchu planety dosahovat až rychlostí okolo 200 km/h. Průměrné rychlosti větru jsou však 35 až 50 km/h. Díky řidší atmosféře ale nemá vítr takovou sílu jako obdobný vítr na Zemi.

Kolem své osy se Mars otočí za dobu, která je velmi podobná délce pozemského dne – 24 hodin, 39 minut (Země 23 hodin, 56 minut). Úhlový sklon planetární osy $25,19^{\circ}$ je srovnatelný se sklonem $23,44^{\circ}$, který má Země. Díky tomuto sklonění jsou zde roční období,

podobná těm na Zemi, ačkoli jsou téměř dvakrát tak dlouhá, neboť „marsovský rok“ činí 687 pozemských dnů (1,88 roku pozemského).

Vzdálenost od Země se v průběhu oběžné doby mění v rozmezí mezi 55 milióny až 400 milióny kilometrů.

Voda na Marsu existuje buď ve formě ledu nebo jako vodní pára, která vzniká sublimací při zvýšení teploty. Dle pozorování se zdá téměř jisté, že se na povrchu planety tekoucí voda v minulosti vyskytovala. Díky novým snímkům byly na povrchu Marsu rozlišeny geomorfologické pozůstatky vodní činnosti v podobě říčních koryt a sedimentů.

Současné poznání historie Marsu nasvědčuje, že se po jeho vzniku na povrchu nacházela hustá atmosféra a kapalná voda. Dle současné teorie o vzniku života tím byla splněna základní podmínka, která mohla vytvořit obyvatelnou zónu na povrchu a umožnit tak vznik primitivního života. Na druhou stranu proti vzniku života hovoří fakt, že tyto příznivé podmínky trvaly pouze dočasně.

Slabá magnetosféra a extrémně tenká atmosféra, velké výkyvy teplot, ukončení současné vulkanické činnosti a bombardování povrchu meteory nedávají v současnosti příliš mnoho nadějí, že by život (pokud se vyvinul) mohl přežít do dnešních dní, i když vědci na Zemi jsou neustále překvapováni podmínkami, za kterých může život přežívat (radioaktivita, život v naprosté temnotě, život bez dýchatelného kyslíku, atd.).

Pro potvrzení či vyvrácení teorie o životě na Marsu chybějí zatím jasné důkazy. Existují sice některé náznaky, které nasvědčují, že na Marsu život skutečně byl.

Převzato z cs.wikipedia.org

Kapitola I. – Rodinná historie

Rok 1999

Několik set nadšenců přihlíželo startu raketoplánu na misu Canaveral.

Starší muž v obleku s kravatou, na hrudi s identifikační kartou NASA, David Summerfield si stoupl a opřel se rukama o zábradlí.

„Od té doby, co se rozpadl Sovětský svaz to už není ono,“ povzdechl si. „Když se závodilo o to, kdo bude první ve vesmíru a pak na Měsíci, pumpovali do NASA takové prachy, že jsme si mohli dovolit takřka cokoliv. Teď začínáme budovat ISS se zpožděním a ještě s krásnou vidinou toho, že to bude trvat ještě sto let a budou nám do toho ze shora ještě kecat.“

Mladý muž stojící hned vedle, kterému byly právě předány tyto informace, přikývl a podíval se nedočkavě na hodinky.

Malý chlapec najednou přiběhl k Summerfieldovi a zatahal ho za rukáv.

„Dědo, koukej, už budou startovat!“

Na tabuli svítilo 00:01:33. Raketoplán byl připraven a vstoupil do závěrečné fáze startu. Summerfieldův syn, otec chlapce, Mark, seděl se svou posádkou uvnitř. Velitel letového střediska popřál posádce hodně štěstí. Pod tryskami se začalo jiskřit.

Někdo ze střediska odpočítával: „Pět, čtyři, tři, dva, jedna a raketoplán právě odstartoval!“

Raketoplán vzlétl, zanechávaje za sebou dlouhou kouřovou stopu. Za několik minut již nebyl ze země vidět.

Dovezl nový modul k právě vznikající Mezinárodní vesmírné stanici a po několika dnech se úspěšně vrátil.

Mark pak vyprávěl svému synovi, Johnovi, své zážitky. John se rozhodl stát se pilotem jako jeho otec a přál si jediné – podívat se také někdy do vesmíru.

Rok 2011

Mark Summerfield si přitůkl s ostatními a obrátil do sebe sklenku šampaňského. Měl smíšené pocity.

Právě se vrátil raketoplán Atlantis ze své poslední mise. Z úplně poslední mise všech raketoplánů.

Mark měl sám tu čest letět dvakrát do vesmíru. Nejprve se snažil ponechat si své pocity pro sebe. Když ale viděl ostatní ve středisku, uronil pár slz. Všichni si potřásali rukama.

ISS je dokončená. Už několik let je na oběžné dráze stálá posádka. Roky usilovné práce se vyplatily. Někdo si vzal slovo.

„Zprvu jsme vesmír dobývali rozděleně. Sověti vyslali prvního muže do vesmíru, my pak přistáli na Měsíci. ISS je ukázkou spolupráce všech národů. Sjednotme se, abychom mohli otevřít bránu ke hvězdám.”

Všichni začali tleskat.

* * *

O pár týdnů později podepsal americký prezident Barack Obama další škrty v rozpočtu, které se týkaly také NASA.

Rusové teď dávali všechny finance vyčleněné pro kosmonautiku do zásobování ISS. Stanice byla nyní, když Američané neměli žádné náhradníky za raketoplány, závislá na ruských raketách. Dobývání kosmu bylo bohužel na několik let pozastaveno.

Kapitola II. – Čínský vesmírný program

V roce 2003 se podařilo Číně dostat člověka do vesmíru. Stala se tak teprve třetí zemí (po USA a SSSR), která dokázala dostat svého člověka do vesmíru na své lodi bez pomoci jiných vesmírných agentur. Nyní, v roce 2029 po sáhodlouhých spekulacích vydala Čína prohlášení, které obletělo svět. Titulky internetových článků hlásaly: ČÍNA CHCE NA MARS VYSLAT LIDSKOU POSÁDKU.

V posledních letech tamní režim opět přitvrdil a vztahy s ostatními státy zchladly. Proto byli všichni znepokojeni, když se dozvěděli, že pokud Čína skutečně dobude Mars jako první, bude si nárokovat obrovská území. Vědci předesílali již dlouho, že lidstvo bude muset relativně brzy kolonizovat Mars. A teď si ho chtějí Číňané přivlastnit! Americký, ruský, italský, britský a japonský ministr zahraničí okamžitě zasedli k jednacímu stolu. Byli doslova vyhnáni z Číny. Pak zasáhla Rada bezpečnosti OSN. Také neuspěla. Čína lpěla na svém ultimátu pod pohrůžkou vyhlášení války zde na Zemi.

* * *

Americký prezident v oválné pracovně usedl do svého křesla. Někdo zaklepal na dveře.

„Vstupte,” řekl prezident.

Do místnosti vešel náčelník generálního štábu, a nějací dva muži.

„To je major Michael Simpson z NASA a kapitán Alexej Viskočevič z Ruské vesmírné agentury,” představil je.

Potřásli prezidentovi rukou a posadili se.

Náčelník spustil: „Pane, jistě jste četl zprávu z Číny. Nemá cenu na ně tlačit. Jinak bychom stáli na pokraji jaderné války. Musíme Mars dobýt první.”

Nastala chvíle ticha.

Prezident řekl: „Je to jako nějaká šílená sázka. Dobrá. Za jak dlouho poletí oni a za jak dlouho jsme schopni letět my?”

Náčelník odpověděl: „Podle výzvědné služby chtějí za dva měsíce vypustit první modul. Na oběžné dráze Země sestaví loď skládající se ze sedmi modulů. Nejpozději za osm měsíců plánují start. A my... no... teď jsme vynaložili dost úsilí na nástupce raketoplánů – loď Sagoth. Navíc máme plné ruce práce s ISS a jinými projekty. Mars jsme zatím odkládali.”

Prezident si stoupl, zvedl ukazováček, aby zdůraznil svá slova, a zvýšil tón hlasu.

„Dám vám tolik peněz, kolik budete potřebovat. Zatelefonuji Japoncům, Kanadčanům a Evropské vesmírné agentuře. Očekávám vaši spolupráci a maximální nasazení,” snažil se mluvit co neklidněji.

Náčelník přikývl.

„Rozdám úkoly,” řekl rozhodně.

Všichni tři vyšli z místnosti. Z Washingtonu letěli přímo do Houstonu. Náčelník okamžitě nařídil pozastavit všechny projekty. Vše se teď točilo kolem projektu dobytí Marsu.

Kapitola III. – Počátek závodu

Během tří dní se do NASA sjely dvě stovky vědců, pět set inženýrů, tři sta pilotů a víc jak tisícovka mechaniků. Během měsíce měla být vybrána desetičlenná posádka. O místo velitele se ucházel i John Summerfield. Zároveň se měla naplánovat výstavba vesmírné lodě, základny na Marsu, cesta tam i zpět a program pobytu na Rudé planetě. A okamžitě poté měla být zahájena výstavba lodě a příprava posádky. Po bouřlivých debatách byl odsouhlasen postup. Během pěti měsíců se měla na Měsíci sestavit loď z patnácti modulů. Všechny moduly měly být sestaveny v NASA a pak část převezena do Ruska a Evropy pro urychlení vypouštění. Devět jich měly vynést americké lodě Sagoth, čtyři vylepšené ruské sojuzy a dva evropskou soukromou agenturou, zabývající se krátkými lety do vesmíru pro turisty. Po sestavení bude na Měsíc dopravena posádka, která odstartuje. Využije se princip gravitačního praku. Loď pojmenovaná Express se má vrátit k Zemi a vystřelit se pomocí zemské gravitace směrem k Marsu. To urychlí cestu na pouhých sedm měsíců. Až tam Express bude, zůstane kroužit na oběžné dráze a odpojí se od něj menší modul s posádkou, která na planetě stráví dva měsíce v předem postavené základně. Tuto základnu tvořilo pět propojených kójí. Ty tam měli být dopraveny těsně před přistáním posádky. To znamená, že budou vypuštěny pouze čtrnáct dní před startem posádky a na Marsu přistanou právě dva týdny před přistáním týmu. Automaticky se pak rozloží a spojí.

Do projektu bylo napumpováno vládami všech zúčastněných států i soukromými sponzory sto osmdesát miliard dolarů. Všichni se pustili do práce. Nesmělo se chybovat. Nesmělo nastat zpoždění.

John i všichni ostatní kandidáti prošli těžkými testy. Teď měla být vybrána posádka, aby se mohla začít připravovat a cvičit na cestu. Všichni uchazeči byli svoláni do konferenční místnosti. K mikrofonu se postavili major Simpson a kapitán Viskočevič. Američan začal číst jména. Johnovo zaznělo jako první. V duchu zajásal. Bude velitelem prvního letu na Mars. Ti vybraní šťastlivci byli vyzváni, aby si stoupli. Ostatní jim zatleskali. Ještě byla vybrána

záložní posádka a poradci pro let. Všichni začali postupně odcházet. Vybraný tým šel za Simpsonem a Viskočevičem do hangáru.

„Seznamte se,” řekli zkušení muži takřka současně, „a vyzkoušejte si nové uniformy.”

Poté odešli. John pozorně přehlédl očima své budoucí kolegy, se kterými stráví další rok a půl v malém uzavřeném prostoru.

Posádku tvořili: Američan John Summerfield - velitel, Američan Christopher Freeman – druhý pilot, Němec Tim Tiefenbacher – pilot modulu, Američanka Sara Byersová – lékařka, Ind Nadar Gohain – palubní inženýr, Kanaďan Samuel Lewis – elektronik, Japonka Kim Namaová – operátorka, Rus Dmitrij Čmichovskij – geolog, Čech Jaromír Třešňovský – fyzik a Američan George Allan – příslušník USAF.

John si oblékl kombinézu s nášivkou NASA a odešel na ubikaci.

Kapitola IV. – Poslední dny na zemi

Čínský plán nabral téměř dvouměsíční zpoždění. Zato v NASA vše šlapalo jako hodinky. Posádka procházela vyčerpávajícím výcvikem. Za čtyři dny měla mise začít. Tým dostal na osmačtyřicet hodin volno a každý člen měl k dispozici soukromý tryskáč.

John se okamžitě vydal do New Yorku. Z letiště jel domů k rodině. Ano, John měl ženu jménem Jenny a dva syny. Osmiletého Jakea a Pětiletého Mikea. Vyprávěl o tom, jak se připravují na let.

„Některé přístroje byly navrženy přímo pro misi a nikdo kromě pár lidí je ještě neviděl. NASA zažilo zase pokrok, když dostalo peníze,” podotkl.

John uvařil oběd. Strávili spolu celé odpoledne. K večeru John odešel do oblíbené hospůdky rozloučit se se svými přáteli, kteří se tam každé pondělí scházeli. Dal si pár piv a zahrál si s nimi kulečnick. Když se vrátil domů, děti už spaly.

Šel s Jenny na zahradu. Lehli si na deku a pozorovali hvězdy. Mars byl sotva viditelný pouhým okem.

John najednou pronesl: „Budete mi chybět.”

Jenny se místo odpovědi přitulila k němu a začala ho hladit. Pak ho políbila. Vstali a šli do ložnice.

Další den se byli všichni koupat. Večer byl jako přes kopírák.

Druhý den, hned po snídani, vyrazili na letiště. Za dvě hodiny již byli na Floridě v Kennedyho vesmírném centru. Na Johna tu čekalo překvapení. Byl tu jeho otec. Místní technici potřebovali jeho zkušenosti a tak ho zavolali už několik dní před startem. Mark si pozorně prohlédl nášivku na synově kombinéze.

„Můj syn poletí na Mars,” usmál se. „Máma přiletí zítra,” dodal.

Tu noc nemohl John usnout. Vždyť zítra startuje, podívá se poprvé do vesmíru a poletí na Mars. Vstal a šel do společenské místnosti. Tam seděli tři muži z jeho posádky a hráli karty.

„Taky nemůžeš usnout, kapitáne?” zeptal se jeden z nich.

Vzal si z lednice mléko a posadil se k nim. Postupně se připojili i ostatní.

Kim řekla: „Jsem tak nervózní, že bych se nejradši rozkrájela.”

Několik lidí souhlasně pokývalo hlavou. Užívali si poslední hodiny na pevné zemi. Postupně všichni usnuli. Probudil je až major Simpson.

„Jak se vám spalo pohromadě v jedné místnosti?”

John si promnul oči a odpověděl: „Myslím, že se nám bude pohromadě spát líp. Jsme pak klidnější. Když víme, že je blízko někdo, na koho je spoleh.”

Simpson se zamračil.

„No... je dobře, že jste se už spřátelili. A teď honem na plac.”

Lod' Sagoth s přídatnými nádržemi již stála na místě. Vše mělo dnes odpoledne vyvrcholit.

Kapitola V. – Start

Každý člen posádky prošel ještě lékařskou prohlídkou. John se šel rozloučit. Objal mámu, táta ho poplácal po kombinéze.

Synům řekl: „Buďte hodní. Přivezu vám šutr z Marsu.”

Dal Jenny pusu. Ta se rozbrečela objala ho.

„Dávej na sebe pozor, zlato.”

John přikývl a vydal se do hangáru.

„Tak posádko,” zakřičel, „jdeme na to. Chce tu snad někdo zůstat?”

Odpovědí mu bylo sborové: „Ne!”

Oblékli si skafandry. Novou odlehčenou verzi. Nasedli do speciálního nezastřešeného vozu. Ten je odvezl až k lodi. Výtahem vyjeli ke kabině. Přešli po můstku. Usadili se do stísněného prostoru. Další tři hodiny probíhala předletová kontrola.

Pak konečně někdo z letové kontroly prohlásil: „Svííí mi tu samé zelené. Můžete vylézt z hnízda, lidi.”

Pomocný personál vyšel ven z kabiny, někdo zavřel dveře a všichni sjeli dolů. Můstek se odpojil. Na tabuli svítilo 00:05:12. Startu přihlížely na mysu Canaveral tisíce lidí. Na místě bylo i nespočet televizních štábů.

Reportérka televize News 24 s nadšením ohlašovala: „Dnes začíná dlouhá pouť těmto deseti odvážným lidem. Bude to náročná cesta, ale my věříme, že to dokážou. Sledujte živě první let lidí na Mars.”

V kabině panovala nervozita. John cítil za svou posádku zodpovědnost a chtěl jít příkladem. Potlačil nervozitu, zhluboka se nadechl a znovu zkontroloval základní systémy. Někteří se polohlasně modlili, jiní se vrtěli v sedadle ve snaze najít si nejhodnější polohu. Motor začal hučet. Zdravotník ve středisku poukázal na to, že někteří členové posádky mají zvýšený tep. Motory byly zažehnuty.

Ve vysílačce zaznělo: „Pět, čtyři, tři, dva, jedna, start. Lod' vzlétla!”

Motory burácely a lod' Sagoth se vznesla. Všichni přítomní spontánně zatleskali. Za pár minut už byla lod' z dohledu. Přídavné motory poháněné speciálním palivem vynesly kolos na oběžnou dráhu za deset minut. Po několika obletech Země zažehl John přídavné trysky, aby se lod' vymanila ze zemské gravitace. Posádku čekala dvoudenní cesta k Měsíci.

Kapitola VI. – Na palubě lodi Express

Všichni vyhlédli z okénka. Spatřili malou základnu a vedle ní lod' Express. Na délku měla asi padesát metrů, na šířku deset a na výšku pět. Pod vhodným úhlem klesali až k základně. Jemně dosedli na povrch. Průchozí tunel se automaticky vysunul a připojil k lodi.

John, Christopher a Samuel šli rovnou do Expressu. Vypadala úplně stejně jako cvičná maketa. Pod speciálním sedmivrstevným pláštěm, chránícím před radiací, horkem a tlakem okolního vesmíru, se nalézala pilotní kabina, servisní místnost, hydroponická komora, ošetrovna, vědecká laboratoř, kuchyň s jídelnou, společenská místnost, posilovna, sklad a další, menší části. Probudili lod' k životu. Operační systém, prakticky se to dalo již nazvat

umělou inteligencí, spustil všechny monitorovací a komunikační systémy. Zapnul vytápění a klimatizaci.

Pak všichni kosmonauti ulehli a vyspali se. Když byli všichni odpočatí, najedli se a vstoupili na palubu Expressu. Poklop se neprodyšně uzavřel.

Lod' zapnula motory a vznesla se na oběžnou dráhu Měsíce. John zapnul program první fáze letu. Express se vydal zpět k Zemi. John ještě všem rozdál kontrolní náramky. Měřily a odesílaly základní zdravotní funkce na Zemi a zároveň poskytovaly na malém displeji informace o stavu lodě a na Marsu měly sloužit i jako GPS. Kolem Marsu už totiž obíhaly několik let čtyři družice a další čtyři měly být během příštích několika dnů vypuštěny. Také měly být během letu vypuštěny postupně tři zásobovací moduly, které dovezou vodu a kyslík na Mars.

O dva dny později prosvištěl Express kolem Země. Zrychlil tak na 25 km/s. Nyní mířila loď do prázdnoty mezi Zemí a Marsem. Posádku čekala dlouhá cesta.

Kapitola VII. – Ponorková nemoc

První týden šlo vše podle plánu. Devátý den letu se však událo něco, co velice ohrozilo hladký průběh mise. Posádka vstala, nasnídala se a jednotliví členové se usadili na svých stanovištích.

Dmitrij a Jaromír se vydali do posilovny. Každý člen posádky musel povinně hodinu denně cvičit. Posilovna pobrala maximálně dva lidi najednou. Jaromír uchopil do obou rukou silnou gumu a zapřel se nohama o stěnu. Ve stavu beztlíže se nedá ani jinak posilovat, protože činky by ztratily svou hmotnost. Kdežto guma si zachovává vlastnosti všude. Po chvíli cvičení poprosil Dmitrij o pití. Zapomněl si svoje, a tak poprosil kolegu o jeho pití. Z této triviální prosby se v mžiku stalo jádro sporu. Jaromír odmítl, proto se začali hádat. John viděl na obrazovce v pilotní kabině obraz z kamery v posilovně. Viděl jak Rus hodil po Jaromírovi ručník a vyplul z místnosti. John si to zapamatoval, ale nijak to neřešil.

O hodinu později přišla Sara do bioponické laboratoře, kde Nadar kontroloval UV lampy.

Řekl: „Rostlinky nám pěkně rostou,” a usmál se.

Sara úsměv opětovala, pak zvažněla a řekla: „Nadare, dostala jsem příkaz z velícího střediska, že mám vám všem změřit úroveň ozáření. Je to rutina, musíme to dělat každý týden.”

Podala mu ampulku.

„Potřebuji vzorek moči.”

Nadar se začal rozhodnutí bránit: „Panebože, vždyť je to zbytečný! Akorát nás všechny buzerují. Odmítám testy na vlastní riziko.”

Prudce odhodil ampulku směrem k Saře a našťavaně opustil místnost.

Při společném obědě panovala značná nervozita. Atmosféra houstla. Dmitrij dělal každý zvuk naschvál co nejhlasitěji.

Nadar najednou vyštěkl: „Buď zticha, ty...!” na poslední chvíli se částečně ovládl a místo toho udeřil pěstí do stolu.

Rus se začal smát a jen málo chybělo k tomu, aby se do něj Nadar pustil.

Ind se odstrčil nohama od stolu a proplul na opačnou stranu místnosti se slovy: „Nebudu jíst s tím primitivem!”

Sara neudržela zlost na uzdě a vykřikla na Nadara: „Kdo je tu primitiv?!”

Vtom se do hádky vložili i Georgie a Tim. Každý si teď vybíjel své frustrace na ostatních.

John zařval: „A dost! To by stačilo. Letíme na Mars, máme spoustu důležitých úkolů a vy se hádáte o úplné kraviny. Všichni si teď najděte místo, kde vás ostatní nebudou rušit a odpočiňte si. Já zavolám do střediska a prokonzultuji to s psychologem.”

Šel do kabiny a usedl na místo pilota. Spojil se se Zemí. Odborníci diagnostikovali u členů posádky ponorkovou nemoc.

Vrchní doktor sdělil Johnovi: „Nic to nebude. Nech je, ať se z toho vyspí. Teprve teď na vás dolehl ten tlak. Jste ve stresu. No a to nejhorší – jste zavření v malém prostoru čtyřicet hodin denně.” Zasmál se, aby rozhovor odlehčil a dodal: „Je to zcela běžné a většinou se pak zase upevní vztahy v kolektivu.”

John pokýval hlavou, poděkoval a ukončil hovor. Ten den svolal všechny ještě před večeří do společenské místnosti. Když tam přišel, už tam seděla Kim, která hleděla s prázdným výrazem z okénka na Zemi. John zvažil, co říct.

Položil jí ruku na rameno a řekl: „Taky tam mám rodinu a přátele. Taky na ně myslím každou chvíli. Taky se mi stýská, ale vím, že na mě pořád myslí. A to mi dodává sílu.”

Podívala se na něj a usmála se.

„Měl jsi jít dělat psychologa.”

Když do místnosti dorazil poslední, John všem podal ruku a poblahopřál k dobře odváděné práci. Všichni utvořili kruh a začali si povídat. Nadar se omluvil a vzápětí se začali ostatní předhánět v omluvách a utěšování druhých, že oni za to nemůžou. Kim přede všemi pochválila Johna za skvělé schopnosti stmelování týmu. John se cítil šťastně. Roli velitele odváděl na jedničku s hvězdičkou.

Kapitola VIII. – Nevysvětlitelný úkaz

Po dvou týdnech letu lodi Express odstartovala z oběžné dráhy Země konečně čínská loď Dobyvatel se šesti lidmi na palubě.

Do sluchátek se všem ozvalo: „Hodně štěstí, soudruzi!”

Číňané chtěli využít gravitačního praku Venuše. To by jim mohlo pomoci dohnat ztrátu.

Na spojenecké lodi panovala dobrá nálada. Vzdalovala se od Země a zároveň přibližovala ke kýženému cíli - Rudé planetě - konstantní rychlostí 25 km/s. Odezva radiového signálu se pomalu ale jistě prodlužovala. Z Marsu letí signál čtyřicet minut, takže na konci cesty budou muset na odpověď čekat hodinu a dvacet minut.

John proplul lodí do vědecké laboratoře. Na konci modulu byla oddělená komůrka. Otevřel dveře a vsoukal se dovnitř. Opřel si čelo tak, aby měl oči přímo před kukátkem. Aktivoval dalekohled. Krytky chránící kukátko se odsunuly a celá kapsle i s Johnem trochu vyjela. Mimo solárních panelů byla tato pozorovatelná jedinou výsuvnou a vůbec pohyblivou součástí lodi. John se zadíval do vzdálených souhvězdí.

Odsud z vesmíru jsou vidět hvězdy a mlhoviny tak jasně, když výhled neruší umělé světlo a částice prachu jako na zemi, pomyslel si John.

Chodil sem pravidelně relaxovat. Byl tak zabrán do pozorování, že přestal vnímat čas. Najednou si uvědomil, že je za pět minut porada ve společenském modulu. Proplul laboratoří přes bioponickou laboratoř, kde už rostly první steaky. Ano, na palubě Expressu byla využita tato ani ne tři roky stará technologie. Modifikovaná rostlina, která umí po dozrání přeměnit v plodech rostlinné buňky na živočišné. Vzhledem se vzdáleně podobá rajčatům. Jejimi plody jsou však masové bobule. To je to jediné, co o tom John věděl. Hlavní je, že posádka má na palubě obnovitelný zdroj bílkovin a proteinů.

Když dorazil velitel na poradu, už tam všichni byli.

„Hezký den, přeju,” začal John.

Odrazil se od stěny, proletěl modulem až ke kolegům a zastavil se. Utvořili kruh.

„Všechno jde zatím podle plánu,” pronesl velice povzbudivě a šťastně. „No a teď probereme plán na zítřek. Jarda bude dělat dva důležité pokusy v laborce, tak ho nerušte. Kim, ty překalibruješ vysílačku, nějak to naposled šumělo. Saro, zítra připravuješ jídlo ty. No a já mám na starosti úklid. Ostatní mají zítra volno.”

Nadar utrousil poznámku: „Ty si, Johne, vždycky vezmeš na starost tu nejlepsi práci.”

Všichni se zasmáli.

„Rozchod!” pokýval na ostatní John.

Chytil se madla na pomyslném stropě a odrazil se. Chystal se do pilotní kabiny na přídi lodi. Poklop do příďového modulu byl však zavřený a nešel otevřít. John chvíli lomcoval dveřmi.

Pak to vzdal a řekl sám sobě nahlas: „Tohle nevyřeší síla, ale zdravý rozum.”

Přesunul se k ovládání poklopu, umístěnému hned vedle na stěně. Podle přístroje byli dveře odemčené. Zkusil zmáčkнуть tlačítko NEPRODÝŠNĚ UZAMKNOUT a poté ODEMKNOUT. Nic. Zarazil se nad touto záhadou. Vtom se ozvalo klapnutí, jako kdyby někdo zatáhnul za kliku a dveře se sami otevřely. John se leknul a ucukl hlavou dozadu. Ve stavu beztlíže tento prudký pohyb způsobil okamžité roztočení celého jeho těla. Udělal kotrmelec a zachytil se nějaké trubky. Proplul do kabiny a zavřel za sebou poklop. Nikdo v ní nebyl. V druhém modulu, ze kterého právě přišel, také ne. Kdo ty dveře tedy otevřel?

Posadil se do sedačky a připoutal se, aby neulétl. Dotkl se monitoru před sebou. Obrazovka ožila a John si otevřel složku PRAVIDELNÁ HLÁŠENÍ O STAVU LODĚ. Hlavní počítač prováděl několikrát denně automaticky diagnózu celé lodě a všech systémů. Po pěti minutách složku zavřel v domnění, že je vše v pořádku. Chtěl se odpoutat, ale nešlo to. Tahal vši silou. Když už hněv přesáhl tolerovanou mez, vybuchl John vzteky. Začal nadávat a vrtět se v sedačce. Vtom něco zahlédl na čelním skle. Vrátil se na to místo pohledem. Nevěřil svým očím. Na zamlženém skle se rýsoval něčí obličej. Ačkoli nebyly v kabině žádné větráky, ovanul Johna svěží studený vzduch.

Najednou uslyšel pomalu pronesená slova: „Vše není tak, jak má být. Chladicí systém. Zkontroluj to!”

John si pomyslel, že se asi pomátl. Polil ho studený pot. Nechybělo hodně, aby zpanikařil. Znovu se podíval na hlášení o stavu lodi. Teprve teď si všiml velkého množství některých látek, které by v chladicím systému neměly vůbec být. Zhrozil se. Hrozilo, že extrémně rychlá koroze, způsobená těmi látkami, proděraví loď. Musel okamžitě jednat. Pásky šly nyní odepnout bez problému.

Zapnul intercom a zahlásil: „Stav nouze! Všichni do společenské místnosti!”

Kapitola IX. – Oprava

Během minuty se všichni sešli ve společenské místnosti.

„Nadare, Same, Chrisi, máme práci. Vezměte náradí ze servisního modulu a pak na mě počkejte u východu,” přikázal John.

Vyrazili.

„Kim, okamžitě navaž spojení se střediskem. Potřebujeme asistenci konstruktérů a mechaniků.”

Kývla a šla.

„Ostatní nám držte palce,” dodal.

Vydal se také do servisního modulu. Ostatní už si oblékali skafandry. John se vsoukal do svého. Navzájem si nasadili a připevnili helmy a zapnuli jeden druhému přívod kyslíku. Velitel tázavě kývl hlavou a podíval se na ostatní. Kývli na znamení, že jsou připraveni. John otevřel poklop do přetlakové komory. Naštěstí se tam vsoukali všichni. Zavřel vnitřní dveře. Komora automaticky nastartovala proces. Všechn vzduch byl vysát zpět do lodi, až se v komoře vytvořilo vakuum. Všichni připnuli karabinu k trubce v komoře a druhý konec lana připevnili ke skafandru. Ještě zkontrolovali vysílačky a sluchátka. Chris otevřel vnější poklop. Vystoupili do kosmického prostoru.

„Kim, přepoj nám do vysílaček středisko,“ požádal John.

Za pár vteřin uslyšeli všichni ve sluchátkách známý hlas.

Major Simpson jen řekl: „Předávám vám odborníka.“

Bylo slyšet klapání a pak hlas technika.

„Přemístěte se na levobok třetího modulu,“ řekl australským přízvukem.

John uchopil oběma rukama ovládání trysek podobných jet packu. Zažehnul je. Ostatní ho napodobili.

„Jsme na místě,“ ohlásil Christopher.

Nadar a Samuel odebrali kryt a pustili se do opravy. Krok po kroku podle techniků ve středisku. John a Chris jim podávali nástroje a svítily jim do místa, kde zrovna pracovali. Museli otevřít nouzový špunt na hlavní chladicí trubce. Podtlak vystříkl kapalinu do vesmíru. Pak trubku zase hermeticky uzavřeli. Oprava nešla udělat zevnitř loď, protože chladicí systém byl ve vnějším plášti, takže bylo jednodušší dostat se k němu zvenčí. Vzhledem k lodi se vznášeli na místě. Ve skutečnosti však letěli prostorem rychlostí 25 km/s.

Neuvěřitelné, pomyslel si John.

Oprava trvala dvě a půl hodiny. Když byli definitivně hotoví, vrátili se do přetlakové komory. Při příchodu z otevřeného vesmírného prostoru si museli také důkladně vydezinfikovat skafandry. Až pak mohl Sam vítězoslavně otevřít vnitřní dveře. Svlékli si skafandry. John poděkoval technikům ve středisku.

Hlavní technik odpověděl: „Ještě že jste na to přišli takhle brzy. Mohlo vám to rozežrat loď.“

Pak se spojení ukončilo. Nadar šel ještě vpustit novou chladicí kapalinu do trubek. Všiml si, že předchozí směs nebyla správně uchovávána, a proto se do ní dostal kyslík, který způsobil korozi. Podle měřičů už byla další dávka kapaliny v pořádku.

John šel do pilotní kabiny. V hlavě si pořád dokola opakoval to, co mu řekl technik.

Ještě že jste na to přišli takhle brzy. Mohlo vám to rozežrat loď.

Jenže on tu závadu neobjevil. Přehlédł ji. Mohlo to mít katastrofální následky. Vstoupil do kabiny. Pohled mu okamžitě padl na čelní sklo. Bylo čisté. Mohl to být přelud. John byl však přesvědčen, že je tu stále někdo nebo něco, kdo na něj a jeho kamarády dohlíží.

„Díky...“ zahleděl se do prázdna před sebou. Rozhodl se, že se tím nebude dále zabývat.

Kapitola X. – Projekt Pojistka

Ve Washingtonu se rozsvítily pouliční lampy, protože slunce už zapadlo. Černé opancéřované vládní auto s kouřovými skly najelo na obrubník. Vystoupila z něj pohledná, asi třicetiletá žena. Měla blond vlasy, na sobě sako a delší sukni.

Přikázala šoferovi: „Počkejte tady.“

Vyběhla po schodech do státní budovy. Vstoupila do výtahu. Vystoupila v pátém patře. Zaklepana na hnědé dveře s nápisem GENERÁLNÍ NÁČELNÍK VÝZVĚDNÉ SLUŽBY.

„Vstupte,“ ozvalo se.

Otevřela a vešla do místnosti. Zavřela za sebou.

„Nikdo vás nesledoval?“ dotázal se chraplavým hlasem asi padesátiletý muž sedící v křesle za pracovním stolem.

Žena zavrtěla hlavou.

Muž típnul cigaretu a vybídl ji: „Posad'te se.“

Učinila tak.

Náčelník řekl: „Prý máte nové informace.“

Žena začala vyprávět: „Na začátku osmdesátých let prozkoumávali Rusové Mars. Letěly tam dvě sondy. Vyrobeny však byly tři. Vzhledem k nastalé situaci, mě poslali do Ruska, abych něco zjistila o té třetí. Mnoho lidí teď bylo převeleno na špionáž čínského vesmírného programu. S tím souvisí samozřejmě i bývalý sovětský program, protože za studené války si tyto mocnosti vypomáhaly. Myslela jsem, že moje práce bude nudné vyšetřování nějaké odepsané rakety. Čím víc jsem se v tom š'ourala, tím víc tam bylo otazníků. Pak mě kontaktoval muž jménem Vladimír Chrapčev. Tvrdil, že byl jako voják převelen do jedné z továren, kde se dřív montovaly rakety dohromady. Jednou, když byl na noční hlídce, přijely do haly tři obří transportéry s doprovodnými vozy.“

Oddělila tuto pasáž krátkou pauzou, aby zdůraznila to, co následovalo.

„Raketu rozmontovali a odvezli do Číny neznámo kam. Vladimír mi dal kontakt na nějakého čínského emigranta, pana Mant-Leje, který je tady ve státech. Okamžitě jsem se vrátila a vyzpovídala ho. Byl ochoten všechno říct. Nemá komunisty rád. Nebudete mi věřit. Číňané na tu koupěnou raketu, pojmenovanou Pojistka, připevnili modul a vyslali ji k Marsu. Ten modul přepravil na Mars atomovku. Podle všeho v pořádku přistál osmého dubna 1987 na povrchu. Ten Mant-Lej se prý pokusil tajně bombu zneškodnit v zájmu míru při zkoumání vesmíru, ale nepovedlo se mu to. Pak ten vědec emigroval.“

Vydechla. Muž si zapálil další cigaretu a vstřebával informace.

„Hlásali jsme, že na Mars chceme do konce tisíciletí a duo Rusko-Čína nás chtěli trumfnout. Chtěli mít na Marsu pojistku. V případě potřeby nám mohli sabotovat naši základnu. Pak s pádem socialismu nadšení opadlo. My se spojili s Rusy a vlastně s celým světem. Dlouho jsme to odkládali. A teď, když začal nový závod si na tu bombu vzpomněli,“ dodala.

Muž se otázal: „Ale proč to nevypustil Sovětský svaz?“

Žena zaváhala, pokrčila rameny a váhavě odvětila: „Asi se báli, že by to mohlo při startu bouchnout, to se stávalo celkem často. Číňané jsou větší fanatici.“

Náčelník vstal a potřásl si s ní rukou. Odešla. Okamžitě to zatelefonoval do střediska NASA. Kosmonauti tu bombu musí zneškodnit dříve, než přistane na Marsu i čínská výprava. Ne, že by Čínu podezřívali, že chce bombu použít, ale jistota je jistota.

Kapitola XI. – Mars na dohled

Cesta ubíhala čím dál rychleji. Posádka měla již zažitý denní režim. Žádné komplikace nenastaly. Na palubě panovala dobrá nálada. Sice ještě nebyli na Marsu, přesto však každý pracoval. Jaromír dělal v laboratoři pokusy, Sara měla také dost práce. Dny plynuly. Země byla daleko, Mars blízko.

John právě poslouchal klasiku od Chopina a pozoroval hvězdy v pozorovatelně, když hudbu přerušil Kimin hlas: „Johne, v kabině máš zašifrovaný vzkaz ze střediska. Přišel před minutou.”

Sundal si sluchátka a zasunul kopuli. Vypnul dalekohled. Už se těšil na základnu na Marsu. Tam měla být lepší observatoř než zde na lodi. Proplul Expressem na před. V pilotní kabině usedl do sedačky a připoutal se. Na druhém sedadle seděl Chris. Loď sice letěla automaticky, ale občas bylo nutné vše zkontrolovat.

John aktivoval obrazovku před sebou. Otevření zprávy vyžadovalo autorizaci. Namačkal na dotykový displej svůj osobní kód. Hlasová zpráva se otevřela. Na obrazovce se objevil major Simpson a kapitán Viskočević ze střediska.

Američan nasadil vážný výraz a pronesl: „Zdravím, mám pro vás špatnou zprávu. Ihned po přistání musíte na tyto souřadnice.”

Ve spodní části obrazovky se objevila čísla.

„Je tam starý ruský modul s jadernou hlavicí. Bojíme se, že ho Číňané budou chtít použít proti vám. Musíte to zneškodnit. Protože nemůžeme komunikovat v reálném čase, pošleme vám návod, jak bombu zneškodnit. George si s tím nějak poradí. Hodně štěstí!”

Johna polil studený pot. Chris tu zprávu také slyšel. Oba se na sebe mlčky podívali. John svolal okamžitě poradu. Na tabletu všem přehrál vzkaz.

George prohlásil s jistou dávkou ironie: „Jo, já si s tím poradím. Před lety jsme na akademii prošli pyrotechnickým kurzem.”

Sam ho s úsměvem povzbudil: „No vidíš, dokážeš to.”

George se zasmál a upřesnil svůj předchozí výrok: „Jenže to jsme zneškodňovali kýbl bublifuku připojený na hodinky. Tohle je posraná atomovka! Jestli se spletu, zhebne tam.”

Jarda se usmál a řekl: „Vždyť jenom přešmikneš červený drátek a bude to v cajku.”

„No to doufejte,” odpověděl George, odrazil se a letem plavmo opustil modul.

Za dva týdny budou u cíle cesty. Budou si moct na chvíli oddechnout. Pak je však čeká další práce. Všichni cítili napětí, očekávání, euforii, obavy. Nevýslovně se těšili. Za čtrnáct dní stanou jako první lidé ze Země na Marsu.

Kapitola XII. – Přistání

Loď sestavená za pomoci mnoha národů dorazila k cíli. Express byl zachycen gravitačním polem Rudé planety a začal kroužit po oběžné dráze. John připojil svou vysílačku k intercomu.

„Chris a Nadar ke mně do pilotní kabiny.”

Chris si sednul vedle Johna. Nadar se chytil za opěrátko jejich sedaček a visel ve vzduchu ve vzpřímené poloze mezi nimi a díval se přes jejich ramena na displej. Ostatní už by se do kabiny asi nenasoukali, proto zůstali v ostatních modulech. John však nastavil vysílačku tak, aby všichni slyšeli, o čem se v kabině mluví. John popisoval nahlas co dělá a zároveň to vysílal do střediska.

„Zahajují spojení se základnou, spojení navázáno. Podle hlášení se všech pět modulů bez problému rozložilo a spojilo. Na základně jsou teď zásoby kyslíku, vody a potravin na dvacet dní. Není hlášena žádná porucha. Tlak a teplota jsou stabilní. Venkovní senzory fungují. Jinými slovy, můžeme dolů.”

Nadar, prohlížeje si na tabletu informace o základně, jen potvrdil Johnova slova.

„Nastavuji autopilota na udržování stejné výšky na oběžné dráze, aby nám loď nespadla dolů nebo neuletěla pryč,” řekl Chris.

John ještě chvíli něco vyťukával na displej, pak se odpoutal a vydal příkaz: „Všichni máme sraz u Jestřába za půl hodiny.”

Za pětadvacet minut se všichni sešli u přistávacího modulu. Oblékli si skafandry, pro případ, že by se modul poškodil, nebo by nepřistáli na plánovaném místě, na přistávací rampě, ke které se měl ihned po přistání připojit průchodový tunel. Nemohli se dočkat. John otevřel poklop. Sedli si do sedaček a pevně se připoutali.

Teď dostal iniciativu Tim. Zmáčknul tlačítko a dveře se zavřeli. Jestřáb, nejmodernější typ přistávacího modulu, který lidstvo mělo, se aktivoval. Na ovládacím panelu se rozsvítily kontrolky. Všechny zeleně. Tim si vzal ovládací panel na klín a začal mačkat klávesy. Kovové tyče s měkkým potahem, které se doteď nalézaly nad sedadly, se překlopily dolů a zatlačily ramena posádky pevně do sedaček. Jestřáb se odpojil.

I když ve středisku dostávali zprávy až za čtyřicet minut, musel John hlásit, co právě dělají. Vše, co řekl, se automaticky přeposílalo přes komunikační družice na orbitě Marsu směrem k Zemi.

„Odpojujeme se od lodi. Sbohem, Expresse. Uvidíme se za dva měsíce. Udržujeme kurz dva tři nula. Klesáme podle plánu pod úhlem čtyřicet tři stupňů. Tlak v kabině v normálu.”

Přistávací modul se přibližoval k povrchu. Občas se na zlomek vteřiny zapnuly vyrovnávací trysky.

Tim hlásil: „Čtyřicet kilometrů nad povrchem.”

Jestřáb se mírně chvěl, když prolétal slabou atmosférou. V patnácti kilometrech stiskl Tim tlačítko na klávesnici a uchopil oběma rukama páku před sebou. Nyní řídil modul manuálně, aby mohl zahájit přistávací manévry. Bylo to složité a navíc při sebemenším zaváhání mohl ohrozit životy všech na palubě. Proto to na zemi ve výcvikovém středisku denně zkoušel. Ve čtyřech kilometrech už pracovaly brzdící trysky naplno.

„Kilometr.”

Tim se zhluboka nadechl. Všem bušilo srdce.

„Padesát metrů. Musím přeletět pět metrů na severoseverovýchod.”

Modul sebou škubl.

„Deset metrů...” protáhl poslední hlásku.

Trysky se těsně nad zemí postupně vypnuly a modul zlehka dosedl na betonovou dosedací plochu ve tvaru čtverce velkou zhruba čtyřikrát čtyři metry. Nastalo absolutní ticho. Chvíli na sebe zírali. Jakoby si dali nějaký telepatický signál, začali se spontánně radovat. Tleskali a plácali si.

Tim si nahlas oddechl a ohlásil: „Přistání úspěšné. Prozatím konec.”

Ze základny se vysunulo robotické rameno, na které byl přidělaný tunel. Zasyčelo to, jak se Jestřáb a tunel propojily. John otevřel poklop. Jeden po druhém prolezli do stanice.

Kapitola XIII. – Procházka

Intercom na základně zasyčel a ozvalo se cvaknutí.

„Gratulujeme, dobrá práce! Jsme rádi, že jste dorazili v pořádku na místo. Teď si každý přepněte na svůj kanál.”

To už tu jsme osmdesát minut? zeptal se v duchu sám sebe John.

Otočil kolečkem na malém zařízení velikosti krabičky od zápalek, které měl zaháknuté za opaskem. Ve sluchátku uslyšel ženský hlas. Okamžitě ho rozpoznal. Byla to jeho žena, Jenny.

„Ahoj, zlato. Poslouchali jsme tady ve středisku, jak přistáváte. Jsou tu všechny rodiny. Dovolili nám s vámi mluvit. Prý to uslyšíte až za čtyřicet minut. My se máme dobře. Doufám, že ty taky. Chybiš nám. Dávej na sebe pozor.”

Předala mikrofon dětem. John uslyšel Jakea a Mikea.

Starší, Jake, řekl: „Tati, stýská se nám. Nezapomeň z Marsu přivést kámen, jak jsi slíbil.”

Mladší, Mike, dodal: „Pozdravuj matřany.”

Opět nastala pauza. Ozval se hlas jeho matky.

„Johne, tak jste to dokázali. Jsme na tebe pyšní. Hlavně se ve zdraví vrat’.”

Nakonec uslyšel tátu.

„Užij si dovolenou na Marsu v tý vile, co tam máte!”

Jeho otec nedával najevo dojetí a snažil se vystupovat chladně a s humorem – jako vždy. John ho však znal a věděl, že ekvivalentem toho vtípku bylo *mám tě rád*.

Na závěr se rozloučili sborovým: „Ahoj!”

„Miluju tě,” dodala tiše Jenny.

John chtěl všem odpovědět. Chtěl říct své drahé polovičce, že ji miluje, pozdravit děti, popovídat si s rodiči. Napadaly ho tisíce slov. Chtěl toho tolik říct, jenže věděl, že odpověď by jim přišla až za hodinu a dvacet minut po jejich vzkazu. A navíc velení dovoľovalo jen jeden vzkaz denně, a to až večer. Přepnul vysílačku na normální frekvenci a do pohotovostního režimu. Zavřel oči a představil si všechny, které před chvílí slyšel.

„Taky vás mám rád...” zašeptal a odebral se do hlavní místnosti.

Užíval si každý krok. Konečně zase mohl chodit po nohách. Nebylo to sice jako na Zemi, ale zase nemusel překonávat ochablost svalů. Když se všichni sešli, vyzval je, aby si šli obléknout skafandry. Nebylo nutné pobízet je dvakrát. Všichni už se těšili na první procházku po povrchu.

Vstoupili do přetlakové komory. Pak John otevřel dveře. Chtěl jít jako poslední, ale ostatní mu pokynuli, aby šel jako první. Váhavě se otočil čelem ven.

„No tak, zasloužíš si být prvním člověkem na jiné planetě,” vybídla ho Sara.

Překročil práh. Vyšel ven. Nevěděl, co říct. Zahledl se do země.

„Dostali jsme se až sem. Je to neuvěřitelné. Dokázali jsme se sem dostat, díky spolupráci. Pokud bude žít lidstvo v míru, můžeme se jednou dostat ještě dál. Všechno to záleží na každém z nás. Chci, aby se Mars stal symbolem míru a společného úsilí. Já děkuji Bohu, své rodině a vlastně vám všem, kdo jste pomáhali uskutečnit tuto výpravu. A děkuji i všem, kteří nás v duchu podporovali,” pronesl nakonec sebejistě.

Udělal několik kroků vpřed, aby mohli ven i ostatní. Někteří zaváhali, než udělali onen nejslavnější krok ve svém životě. John přepnul na kanál, který se nepřenášel na Zemi. Konečně uvolnil uzdu svým emocím. Slzy štěstí mu stékaly po tváři. Chtělo se mu křičet. Nevěřicně kroutil hlavou. Díval se na západ Slunce na Marsu.

„Dokázali jsme něco tak velkého, ale já si přijdu o to bezvýznamnější oproti celému vesmíru.”

Začal poskakovat. Rozběhnul se a běžel, co mu síly stačily. Všichni jásali celých deset minut. Tančili a křičeli radostí.

„Tak fajn lidi, teď se zklidníme a vyfotíme se, jo?” vybídl je Dmitrij.

Postavili se do dvou řad. Ti vpředu si dřepili nebo klekli. Dmitrij rozložil stativ a připevnil na něj fotoaparát. Nastavil samospoušť na dvacet vteřin. Rychle k ostatním naklusal a zařadil se. Fotoaparát fotil každých deset vteřin, takže se mohli vyblbnout a dělat různé pózy. Rus to pak šel vypnout. Přitom jim vyprávěl zajímavou historku.

„Víte, že kapitán Viskočevič je fotící maniak? Prý, když byl poprvé ve vesmíru na ISS, tak za prvních šest hodin svého pobytu vyfotil pět set fotek. Když mi předával foťáky,

řekl, ať fotíme, jako o život. Prý si osobně prohlédne všechny fotky, co tu nafotíme. A že jich za tu dobu pořídíme tisíce.”

Ještě chvíli se poflakovali kolem základny. Pak nařídil John, aby se vrátili.

Po večeři hráli ve společenské místnosti nějakou hru. Stovky hracích desek a plánek byly uloženy v tabletu. Než ulehli do postelí, John ještě připomenul program na příští dva dny.

„Zítřka se já, George, Sam a Kim vydáme zneškodnit tu bombu. Zabere to dva dny. Je to zhruba čtyři sta kilometrů daleko. Takže jedna cesta nám zabere, odhaduji, tak dvanáct až patnáct hodin. Tam přespíme a až to zneškodníme, tak se vrátíme. Číňané mají dorazit za čtyři dny.“

Kapitola XIV. – Bomba

Celý svět čekal na vyjádření Číny k faktu, že Mars dobyli jako první spojenci. Čínští politici byli zdrženliví a moc se k tomu nevyjadřovali. Jen neochotně uznali, že nechtějí válku a podle své vynucené dohody teď nemají právo na zabránění velkých území na Marsu. Tamní režim však navzdory postupné porážce zachovával před ostatními státy kamennou tvář a mlžil ohledně dalšího postupu.

* * *

Kosmonauti se vzbudili v osm hodin ráno marsovského času. Slunce vyšlo před půl hodinou. Po snídani Nadar všechny odvedl ke skladu.

Řekl: „Počkejte tady, někoho vám představím.”

Po chvíli vyvedl ze skladu humanoidního robota a dvě vozítka.

„Tohle je Steve. Dokáže se pohybovat jako my, přijímat a vysílat signál v reálném čase, nemá žádné potřeby kromě nabíjení, které dělá automaticky, když není zaměstnán. A umí zvládnout několik desítek krizových situací zcela automaticky. Například dokáže poskytnout masáž srdce a umělé dýchání, pokud vyhodnotí ohrožení života.”

Podal Johnovi bezdrátový joystick.

„A tohle jsou dvě průzkumná vozítka ATB jedna a dva,” ukázal na vozítka.

Poté se šli John, George, Sam a Kim připravit na cestu. Pro Dmitrije byl povrch Marsu rájem. Vzal si na pomoc Saru a Steva a vydal se prozkoumávat horniny a odebírat vzorky. Jaromír s Chrisem šli zase dělat pokusy. Tim a Nadar zůstali na základně.

Vozítko jménem Marsbus se rozjelo. John řídil. Každé tři hodiny plánoval krátkou pauzu a výměnu řidičů.

„Och,” zaúpěl George, „strašně to drncá.“

„Budeš to muset vydržet několik hodin,” poznamenal škodolibě John.

„Budeme,” zdůraznila poslední slabiku Kim.

Marsbus jel průměrnou rychlostí čtyřicet kilometrů v hodině. Když jel po relativní rovině mohl zrychlit až na padesát kilometrů za hodinu. Často však musel zpomalit na polovinu rychlosti. Třeba když vozítko jelo z kopce nebo naopak stoupalo po často strmých svazích hor. Projížděli kaňony a překonávali pahorky. Díky Johnovu střízlivému a realistickému odhadu, šla cesta podle plánu.

Po úmorných čtrnácti hodinách, strávených v nepřítliš pohodlných skafandrech a drncáním po nerovném kamenitém povrchu, dorazili na souřadnice, kde se měla bomba nalézat. Modul tam stál. Už tu stál bezmála půl století.

„Kim, zeptej se, jak se daří ostatním na základně,“ přikázal John. „Same, Georgi, vezměte z kufru bednu s náradím. Zběžně to omrkneme, dáme si pauzu a pustíme se do toho.“

Přistoupil k modulu. Přeměřil si ho pohledem, jako kdyby to byl živý soupeř. Otevřel bednu s náradím a vyndal elektrický šroubovák. Zahledl se do bedny a pak se chvíli prohraboval v přihrádce s nástavci. Konečně jeden z nich vyndal a nasadil na šroubovák.

Ještěže měli s sebou tyhle nové skafandry. V těch starých, které měli kosmonauti na Měsíci nebo při stavbě ISS, by byla potřeba na každý pohyb vyvinout mnohem větší úsilí. Stejně nebyly nějak extra pohodlné. Pít se muselo brčkem napravo od pusy a jíst se mohla jen kašovitá strava hadičkou nalevo od pusy. Potřebu museli ve skafandrech vykonávat do sáčku. Skafandr byl poskládán z několika vrstev speciálních materiálů chránících před slunečním zářením, nízkým tlakem a teplotou. Skafandr byl vyhříván systémem hadiček vsíťovaných do látky na těle kosmonautů. V nich stále protékala kapalina ohřívána v malé baňce pod kyslíkovými bombami.

John za asistence svých kolegů otevíral víko modulu. Když odšrouboval poslední šroub, uchopil páku a zabral. Odklopil kus kovu, který ho dělil od atomové bomby. Cítil, jak mu buší srdce. Koho by ještě před půl rokem napadlo, že už takhle vzrušující cesta nabere podobu akčního filmu. John přešel pohledem celou dutinu. Díky reflektoru na helmě si svítil zrovna tam, kam se díval. Zamračil se a údivem nevědomky pootevřel pusy. Narovnal se a udělal krok dozadu, aby George a Samuel mohli také nahlédnout dovnitř. Oba ztuhli. Nevěřicně zírali do otvoru.

Kim se rozběhla k nim a snažila se mluvit přes záchvat smíchu: „Hoši, hádejte, co se stalo Timovi. On...“ opět se rozesmála. „Chtěl si nalít pití a... Co se děje?“ optala se starostlivě, když viděla, jak tam strnule stojí.

John se k ní otočil čelem a řekl naprosto vážně: „Ta bomba, není tu. Jen tenhle nápis.“

Na vnitřní stěně modulu bylo napsáno červenou křídou anglicky s několika chybami: BOMBU VYNDAL A ZNEŠKODNIL JEŠTĚ PŘED STARTEM ČÍNSKÝ LIDOVÝ ODBOJ 15. 7. 1986.

Kapitola XV. – Druhá výprava

Zatímco vozítka ATB jedna a dva pročesávala okolí základny a skenovala půdu senzory připevněnými na velká ramena s rozpětím osm metrů, Dmitrij bouchal geologickým kladívkem do země v kráteru. Velkou pinzetou uchopil odštípnutý kamínek a vhodil ho do zkumavky, zašpuntoval ji a podal Sáře. Ona ampulku uložila do stojanu mezi jiné zkumavky. Pak zvedla z vozíku joystick a zmáčkla na něm tlačítko, které vyvolalo v její helmě na čelním skle 3D obraz toho, co vidí robot Steve. Zadala mu příkaz ET 28. Robot vykročil vpřed, udělal několik kroků a klekl si. Chytil tyč, kterou měl přidělanou na magnetu na batohu. V tom batohu byly nádoby s několika chemikáliemi. Tou tyčí je stříkal na horniny pod sebou. Pak v různých spektrech prohlížel reakce probíhající na zemi.

Jaromír dělal s přenosnou laboratoří pokusy, které, jak sám říkal, pochopí jen on sám, protože při vysvětlování toho, co dělal, používal termíny, které nikdo z výpravy nechápal. Asistoval mu Christopher.

Na základně se o údržbu starali Tim a Nadar. Ti dva měli celkem pohodu. Když splnili všechnu zadanou práci, šli se dívat na nějaký film, který s sebou měli.

Najednou všem zašuměly vysílačky, jak John aktivoval kanál.

„Zdravím, mám dobrou zprávu. Bombu jsme nezneškodnili. Žádná tu totiž nebyla. Sabotoval to před startem nějaký odbojář. No... my se teď trochu vyspíme a za nějakých devět hodin se vydáme na cestu zpět.“

* * *

Mezitím dorazila k Marsu i čínská výprava. Lod' Dobyvatel se přichytila v magnetickém poli Rudé planety a po čtyřech hodinách se od komunistického vesmírného korábu odlepil přistávací modul. Naneštěstí mu po asi dvou minutách vysadila jedna z trysek. Kapsle sebou začala házet a nabírala nebezpečně rychlost. Neovladatelně se řítila k zemi. Zhruba dva kilometry nad povrchem se hlavní tryska konečně opět zapnula. Vyšlehl z ní takřka neznatelný proud dýmu.

Kdyby se tryska nalézala na Zemi, šlehaly by z ní teď dvacet metrů dlouhé plameny. Díky bezkyslíkatému prostředí však na Marsu nemůže palivo hořet. Fyzikální zákon akce a reakce však funguje všude.

Náhlé zbrzdění pádu mělo za následek mohutný otřes modulu. Rychlost se naštěstí pro posádku snižovala. Čínští kosmonauti měli velké štěstí. Přistáli živí. Sice to byl tvrdý náraz, ale přežili. Všichni uvnitř modulu byli otřeseni. V žilách jim proudil adrenalin. Až po několika desítkách vteřin, si jeden z kosmonautů uvědomil, že se jeho tělo nenalézá ve vertikální poloze vzhledem k zemi. Odpoutal se. Byl dezorientován, ale věděl, že je něco v nepořádku. Neohrabaně otevřel poklop. Vysoukal se ven. Tvrdě dopadl čelem k zemi. Přetočil se na záda, aby zkontroloval modul. Naskytl se mu hrozivý pohled. Vysoká rychlost při dopadu způsobila, že přistávací modul měl zničené dvě ze čtyř podvozkových ramen. Jedno byla úplně zlomené, druhé ohnuté. Proto stál modul po dosednutí nakřivo. To by samo o sobě nevadilo. Měli náhradní modul na lodi, který si mohli přivolat. Kosmonaut však viděl ještě něco, co ohrožovalo celou misi a vlastně i jejich holé životy.

Tryska naskočila včas, aby zbrzdila pád. Pilot ale nestačil včas zkorigovat pozici přistání. Modul totiž prorazil strop základny, vedle které měl původně přistát, a nyní se nalézal uprostřed ruin. Byla to katastrofa. Základna byla totálně zničena. Z proražené tlakové nádrže unikal kyslík. Jejich životy visely na vlásku.

Postupně všichni vylezli. Zatímco se vzpamatovali, sledovali tu zkázu. Jejich životní cesta, na kterou se tolik těšili, se změnila v peklo.

„Musíme začít jednat!“ vyštěkl na všechny velitel.

Kapitola XVI. – Pomoc

John, George, Sam a Kim se vrátili na základnu. Byli unavení a naštvaní, že jeli takovou dálku zbytečně. Na druhou stranu byli zase rádi, že nemuseli zneškodňovat atomovou bombu. Zaparkovali vozítko, vystoupili a šli do přetlakové komory. Vydezinfikovali si skafandry a vstoupili do šatny. S úlevou ze sebe shodili tu tíhu. Postupně zamířili do koupelny. John se cítil jako kdyby ho někdo zmlátil. Usedl ztěžka na nafukovací gauč s hrnkem kávy v ruce. Byly to dlouhé dva dny. Zatímco jedna polovina týmu absolvovala vyčerpávající cestu a navíc zbytečně, druhá část se flákala na základně.

Po několika minutách rozjímání se konečně trochu zmátožil. Přejel pohledem po ovládacím panelu základny. Vše bylo v pořádku. Nastavil budík a šel do ložnice. Ostatní už leželi ve spacích pytlích. Zalehl. Takřka okamžitě usnul.

Zhruba za pět hodin se aktivoval intercom. Ozval se vystrašený hlas se zvláštním přízvukem.

„Tady čínská výprava. Stav nouze. Potřebujeme pomoc! Krizová situace. Naše základna je neobyvatelná. Zásoba kyslíku na sto padesát minut. Slyšíte?“ opakoval lámanou angličtinou stále dokola.

John se posadil, rozepnul spacák a natáhl se pro sluchátko.

„Tady John Summerfield, velitel spojenecké mise. Vydržte, svolám poradů.“

Někteří se již budili, ale několik lidí dál spalo. John rozsvítil světlo, aby se probudili. Oblékl se. Šel si opláchnout obličej studenou vodou, aby se probral. Všichni se sešli ve společenské místnosti. Sesedli se do kroužku jako vždy. Kim naladila kanál a posílila signál.

John aktivoval vysílačku a řekl: „Ehm... slyšíte mě?“

„Tady velitel čínské mise, plukovník Tong. Situace je vážná. Modul je neschopný letu, základna neobyvatelná a zásoba kyslíku se tenčí. Náhradní modul můžeme přivolat až při dalším obletu naší lodě, což je za tři a půl hodiny. Jenže kyslík máme jen na dvě a půl. To nás staví do těžké situace, se kterou si sami nevíme rady. Žádáme vás o pomoc. Sami to nedokážem. Náš plán je, že pojedeme vašim směrem ve vozítku. Vy byste nám jeli naproti se zásobou kyslíku. Tím se dráha zkrátí na polovinu. Podle výpočtů bychom se mohli setkat za dvě hodiny. Co vy na to?“ ozval se jiný hlas než předtím plynule anglicky.

John vstřebával informace. Podíval se na ostatní. Z jejich pohledů tušil soucit, ale také obavy.

„Dobře, pomůžeme vám. Ale přivezeme vám zásobu kyslíku pouze na další tři hodiny. Dohlédneme na to, abyste si přivolali druhý modul hned, jak to bude možné.“

Pro poslední větu se snažil nalézt správná slova. „Celou dobu s vámi bude zacházeno jako se zajatci!“ zdůraznil nakonec svá slova a vypnul vysílačku.

Nyní viděl u ostatních tázaví výraz. Vysvětlil jim tedy svá poslední slova.

„Musel jsem jim dát najevo, že si na ně dáme pozor a nenecháme je potloukat se tu jen tak. Kdo ví, co měli za úkol. Mohli by nás ohrozit. Prostě jen chci, aby si moc nedovolovali. A teď můj plán. Pojedu já, Dmitrij a George. Vyrážíme za deset minut. Vy ostatní si můžete dělat, co chcete. Hlavně zůstaňte na příjmu. Já jdu napumpovat kyslík do bomby.“

Rozešli se. John šel do servisního modulu a stiskl tlačítko na mechanické pumpě. Přečerpával část kyslíku z hlavní cisterny do malé kyslíkové lahve. Vytáhl ji ze stojanu a šel s ní do šatny. Oblékl si skafandr.

Prošli přetlakovou komorou a nasedli do Marsbusu. Rozjeli se. George odněkud ze své výstroje vytáhl pistoli. Dmitrij a John se na ní s údivem zahleděli.

George se usmál a řekl: „To mi dali pro případ, kdyby se hodila zbraň. Je to pistole využívající nízkého tlaku okolní atmosféry. Prakticky to vystřelí jako třeba vzduchovka a podtlak v hlavní kulku ještě urychlí.“

John se také pousmál. On měl ve vozítku pro jistotu železnou tyč.

Po víc jak dvou hodinách spatřili u horizontu čínské vozítko. Když od sebe byla vozítka jen několik metrů, John zastavil. Jeden z Číňanů vystoupil. John, Dmitrij a George udělali totéž. John obezřetně přistoupil k druhému muži. Nabídl mu ruku.

„Já jsem Tong,“ potřásl Johnovi pravicí.

George držel zbraň tak, aby ji nikdo neviděl. Prst měl na spoušti. Tong se ohlédl na své krajany a pak se podíval zpět na Johna.

„Ujišťujeme vás, že se o nic nepokusíme. Nejsme vaši nepřátelé. My jsme jen banda kluků, kteří chtěli do kosmu. To čínská vláda nesnáší ostatní státy. Asi víte o té bombě, že? Dovolili nám ji použít v případě, že byste nás ohrožovali, ale já... my bychom to v životě neudělali. Tohle byl náš sen, podívat se na Mars. Netahejme sem politiku,“ pronesl s klidem Tong.

Na Johna to zapůsobilo, protože Tongova řeč zněla upřímně. Stále byl však obezřetný. Vytáhl z kufříku Marsbusu plynovou láhev a společně s velitelem čínské mise ji upevnil do držáku v čínském vozidle. Všech šest Číňanů si postupně přečerpalo část kyslíku z lahve do svých lahví ve skafandrech.

Najednou si John všiml, že jeden z kosmonautů sedí podivně nakřivo a v obličeji má bolestivou grimasu.

Kapitola XVII. – Operace

„Co mu je?“ zeptal se John velitele čínské výpravy.

„Při nárazu se zranil. Nic to nebude,“ odpověděl Tong suše.

John přistoupil k vozítku a sehnul se k sedícímu muži. Viděl, jak se Číňan potí a jak se snaží nedát na sobě znát bolest, kterou zřejmě cítí. John mu položil ruku na rameno a usmál se na něj.

„Jak se cítíš?“

Místo odpovědi muž jen zvedl hlavu, ale pak omdlel a spadl se na zem. John ho popadl a vlekl ke druhému vozítku. Dmitrij ihned přiskočil a pomohl mu.

„Máte v druhém modulu kyslík?“ otázal se John Tonga.

„Ano.“

„Tak ho přivolejte a počkejte tady. George tu zůstane,“ kývl na svého kolegu.

Naložili raněného muže do Marsbusu a vyrazili k základně. Dmitrij se spojil se Sarou a popsal jí situaci.

Když po dvou hodinách dorazili na místo, byl Číňan pořád v bezvědomí. Odesli ho do přetlakové komory a následně ho vysvlékli ze skafandru. Vzali ho na ošetřovnu, kde si Sara předem připravila veškeré nástroje, které bude při zákroku potřebovat. Čínský astronaut měl středně závažné vnitřní krvácení, několik zlomených žeber a vykloubenou ruku. Sara byla velice profesionální. Zákrok prováděla pečlivě. Byla to dobrá lékařka. Uměla se vcítit do pocitů druhého člověka. John si jí velice vážil.

Sáře při operaci pomáhal robot. V jednu chvíli ho dokonce nechala samostatně pracovat. Robotické rameno bylo mnohem pečlivější a přesnější než lidská ruka. Sara mu jen zadávala příkazy, kde má řezat, co má zašít a podobně. Pak zadala robotovi příkaz, aby reguloval dávky infuzního roztoku, průběžně prováděl scan podobný tomografii a kontroloval životní funkce. Operace proběhla bez větších komplikací.

Ani ne za dvě hodiny byla hotová. Nejmodernější lékařské vybavení dokázalo divy. Léky léčili člověka mnohem rychleji a efektivněji než před několika lety. Vyšla z ošetřovny, šla se napít a pak zamířila za Johnem. Byl ve společenské místnosti s ostatními.

Sdělila jim: „Bude v pořádku. Ale kdybys na to nepřišel,“ podívala se na Johna, „zemřel by. Nicméně až se probere z narkózy, můžete ho převést k modulu. Tu cestu přežije.“

Stalo se přesně tak, jak řekla. Kosmonaut byl převezen zpět ke svým krajanům. Všichni kromě Tonga už byli uvnitř připraveni k letu. Oba velitelé pomohli raněnému nastoupit.

John ještě popřál hodně štěstí při zpáteční cestě.

Pak zasalutoval. Tong mu pozdrav řádně oplatil. Vlezl do modulu a zavřel za sebou poklop. Američané a Rus ustoupili stranou. Pod modulem se začal vířit prach. Odlepil se od země. Vzlétl. Sledovali ho, dokud jim nezmizel z dohledu. Takhle nešťastně skončila Čínská epizoda na Marsu. Až teď si John uvědomil, že Tong měl pravdu. Všechny ty politické výhrůžky a hádky jsou na úrovni mocnářů. Tohle byli jen kluci, co se chtěli podívat na Rudou planetu. To se jim splnilo. Hlavně, že se vrátí ve zdraví ke svým rodinám.

Nastoupili do Marsbusu a vrátili se na základnu.

Kapitola XVIII. – Jeden špatný krok

Týdny plynuly a pobyt výpravy se krátil. Byli vyčerpaní. Každý den pilně pracovali. Prozkoumávali Mars a objevovali mnoho různých poznatků. Vychutnávali si každý okamžik.

Jednoho dne chtěl John večer podat hlášení stejně jako předešlé dny. Když se snažil navázat spojení přes satelit, nemohl se s ním spojit. Přivolal Kim. Sedla si k ovládání a chvíli si hrála s nastavením. Provedla diagnostiku. Najednou se zamračila a kousla se do rtu. Otočila se čelem k Johnovi, aby mu sdělila špatnou zprávu.

„Družice se porouchala. Ztratili jsme s ní spojení a nemůžeme ji už více využívat. A ta druhá je momentálně mimo dosah. Teď obíhá těsně pod horizontem. A její oběžná dráha se blíží k nám. Po několika obězích bude v dosahu.”

„A za jak dlouho to zhruba bude?” zajímal se John.

Kim se zamyslela a řekla: „Pozítří večer asi.”

Nyní se zamyslel John a zeptal se: „A kdybych se nacházel na vyvýšeném bodě, tak bych mohl navázat spojení už zítra, ne?”

Přikývla a tázavě se na Johna podívala.

„Pojedu k nejbližší hoře. Je asi jen dvacet minut cesty daleko. Vysoká je...” ťukl na displej, posunul náhled mapy na horu a přečetl si údaje, „skoro čtyři sta metrů. Potřebujeme na zítřek instrukce z velícího střediska.”

Druhý den ráno se připravil na cestu a spolu s Timem vyrazili na cestu. John si připojil ke sluchátkům od vysílačky svůj sto padesáti gigabytový hudební přehrávač. Cesta ubíhala rychle. Když dorazili k hoře, zařadil John jedničku. Marsbus stoupal vzhůru. Po několika minutách již byla cesta nesjízdná. John řekl Timovi, aby zůstal ve voze a pomáhal mu odsud.

Sám pak vystoupil, vzal přenosnou anténu a dál šel pěšky. Přelézal přes kameny a krátery. Kopec byl u vrcholku ještě strmější než na úpatí. Konečně stanul na nejvyšším bodě kopce. Rozevřel stojan a položil anténu na rovnou zem. Zmáčkl tlačítko a z válce se vysunula úzká tyč. Anténa se tak stala pětkrát delší. Rozepnul si zip u kapsy a vyndal konektor. Připojil ho k anténě.

Proč tu malou kravinu nezabudovali dovnitř, když je to stejně bezdrátové, podivil se John.

Indikátor kvality spojení blikl. Pak se část čáry zabarvila zeleně. PŘIPOJENO, rozsvítil se nápis na displeji. Kvalita spojení 30%.

John zapnul mikrofon a namluvil asi desetiminutový, předem připravený, vzkaz. Nyní chtěl počkat na odpověď. Šel několik metrů na jih, aby se mohl rozhlédnout po krajině. Byl tu úžasný výhled. Všude bylo pusto, přesto však měl výhled na toto panorama své kouzlo. Udělal krok dozadu a zároveň se chtěl otočit. Patou šokbrtnul o nějaký výčnělek a upadl.

Rychle natáhl ruce, aby si chránil hledí u helmy. Když dopadl na dlaně, všiml si, že se pod jeho rukama začínají tvořit praskliny v půdě. Zvětšovaly se jako pavučina. Než se stačil zvednout, celé podloží pod ním prasklo a John se propadl do nějaké díry. Tentokrát dopadl na bok. Odhadl, že se nachází jen asi metr pod okolním terénem. Zbytky prachu mu padaly seshora z okrajů díry na hledí. Vstal. Otřel si sklo na helmě. Horní polovina těla čouhala z dutiny. Stačilo, aby vyskočil zpět. Podíval se pod nohy. Ztuhl údivem. Viděl totiž bahno. Červené bahno. To by ale znamenalo, že je na Marsu voda nebo nějaká jiná látka v kapalném skupenství. Z malé brašničky na noze, kterou nosili kosmonauti pořád u sebe vytáhl ampulku. Ponořil jeden její konec do bláta. Bylo dost řídké. Ampulka do sebe automaticky nasála vzorek. Třásl se mu ruce. Dal zkumavku zpět do vaku. Bahno tuhlo, jak se z něj voda vlivem nízkého tlaku začala okamžitě odpařovat.

Počkal na odpověď, složil vysílačku a vrátil se k vozítku.

„Objevil jsem něco unikátního, musíme to dát co nejdřív pod mikroskop!” vyhrknul John.”

Kapitola XIX. – Neuvěřitelný objev

Sara nervózně přecházela po místnosti. Pak se přitočila k Jaromírovi a odstrčila ho od mikroskopu.

„Och, neuvěřitelné! To je... to je... nemám slov,“ soukala ze sebe.

Do laboratoře vtrhli i ostatní, navzdory zákazu chodit do laboratoře bez ochranných pomůcek, který Sara vydala. Všichni se chtěli přesvědčit na vlastní oči. John přistoupil k mikroskopu a přiložil oko na okulár. Ten vzorek bahna byl nevyvratitelným důkazem o tom, že je na Marsu život. Nebyla to voda, ale kapalný dusík, co tvořil spolu s prachem oxidů železa a čediče skvělé prostředí pro tyto bakterie. Půl metru pod povrchem byly tyto organismy chráněny před kosmickým zářením a nízkým tlakem, zároveň zde byla teplota takřka celý rok nad nulou. Všech deset kosmonautů bylo jako u vytržení. Nemohli tomu stále uvěřit. Tento objev byl převratný. Stále se dívali do mikroskopu. John se rozhodl, že nyní je ta správná chvíle pro otevření lahve šampaňského, které s sebou měli. Nalil všem do kelímků. Přitůkl si s každým.

„Dobrá práce, Johne!“ pochválil Summerfielda Jaromír.

„Vlastně to byla náhoda, spadnul jsem do té dutiny v zemi. Teď mě něco napadlo. Vozítka ATB skenují neustále povrch. Už museli zmapovat několik desítek kilometrů čtverečních.“

Položil kelímek na stůl a sedl si k počítači. Zatímco vyťukával příkazy, vysvětloval svou domněnku.

„Když už víme, co hledat, možná se dozvíme, že jsme to už dávno našli, akorát jsme o tom nevěděli.“

Vybral záznamy rentgenového skenování. Přefiltroval obraz do určitého spektra a vyretušoval přebytečná, matoucí data. Zvětšil obraz tak, aby se na monitoru zobrazila celá proskenovaná oblast. Nyní viděli několik bílých skvrn znázorňujících výskyt děr s kapalným dusíkem. V některých z nich mohl být skutečně život, stejně jako v tom, do kterého John spadl. A to rentgen vozítek měl dosah jen tři metry pod zem. A tento obraz byl pouze zlomek celého povrchu Marsu. Kolik takových tůňek může na Marsu být. Stovky, možná tisíce.

John se podíval na displej komunikačního počítače. Až za dvanáct hodin bude moci sdělit nejlepší, nejúžasnější a nejslavnější novinku v historii kosmonautiky. Zprávu, která zahýbe světem. Euforie byla tak silná, že neměl daleko k fyzickému i psychickému kolapsu. Trásl se, potil se, chtělo se mu brečet.

Potřeboval chvílku soukromí. Zamknul se v koupelně. Posadil se na podlahu a složil hlavu do dlaní. Vzpomínal na svého dědečka, který zemřel již před lety. John chtěl odmala následovat svého otce, který měl za vzor zase svého tátu. O tohle celou dobu šlo. Udělat objev takového rozměru. Vlastně tento objev učinil jménem všech kosmonautů a vlastně celého lidstva. Už to, že vnikl inteligentní život na Zemi je zázrak. A nyní byl John svědkem nalezení jiného života. Vzhledem k podmínkám byl zázrak, že tu vůbec nějaké bakterie byly. John to považoval za Boží dílo. Byl přesvědčen. A nejen on. Cesta na Mars změnila i ostatní. Už nikdy nebudou stejní jako dřív. Nalezení života je vedlo k zamyšlení. Život si dokáže najít cestičku. Je to něco unikátního. Jestli vzniknul život tady, musí tam někde mezi těmi miliardami galaxií existovat také. Hlavou se mu honily tisíce myšlenek, ale nemohl se pořádně soustředit.

Konec filozofování, ještě jsme neskoučili, donutil se John vstát.

Nahrál vzkaz. Několikrát ho předělával, protože se mu nelíbil. Konečně ho uložil a nastavil automatické odeslání, až bude družice v dosahu, zatímco oni budou spát.

Jeho život se změnil, celého lidstvo se za několik hodin dozví to, co touží slyšet už odpradáвна. Summerfieldovi bušilo srdce. Nakonec ho zmohla únava a on i ostatní usnuli.

Kapitola XX. – Zpáteční cesta

„Vy budete slavní, sakra! Uvědomujete si to! A že to byla vlastně úplná náhoda. No... možná za tím stojí něco víc než náhoda. A zrovna předposlední den vaší mise. Nicméně my se tu ožíráme těmi fotkami těch malých hajzlíků. Hehe. Víím, že už to zaznělo miliónkrát, ale je neuvěřitelný. Proboha, to je krása!” vyburcoval marsovský tým radostný řev majora Simpsonona.

John se probral a vstal. Ostatní udělali totéž. V klidu se nasnídali. Po jídle si velitel stoupl, poškrábal se vzadu na hlavě a zhluboka se nadechl.

„Dneska balíme kufry. Musíme zajistit základnu, aby vydržela další čtyři roky, než dorazí další mise. Pusťme se do toho.”

Práce jim šla od ruky, a tak byli již ve čtyři hodiny odpoledne hotoví. Šli tedy ještě na poslední procházku po Rudé planetě. George navrhnul, aby si zasoutěžili v hodu kamenem. Všichni souhlasně kývli. Christopher po hodu udělal ještě kotoul, aby to vypadalo, že do toho dal všechnu sílu. Smáli se a dováděli. Užívali si poslední den na Marsu.

John se sehnul k zemi a sebral čtyři malé kameny.

Kim přiskákala k němu a zeptala se: „Proč sbíráš ty šutry? Vždyť už jich máme nejméně tunu.”

Summerfield se narovnal a s úsměvem se otočil ke Kim: „To nejsou vzorky, to je pro mé děti, mou ženu a mé rodiče.”

„Aha. To je hezký dárek,” usmála se Japonka.

Vrátili se na základnu. V přetlakové komoře si začala Sara zpívat hit od skupiny Queen - We are the champions. Ostatní se zcela spontánně přidali.

Postupně přidávali na hlasitosti, až nakonec vyřvali refrén. Večer se dívali dlouho z okna na marsovský západ Slunce a pak ulehli naposled do svých měkkých postelí.

* * *

Nadar ráno zapáleně vyprávěl, co se mu v noci zdálo. Když to dořekl, všichni se ještě chvíli smáli vtípnému obsahu Nadarova snu. Pak nastalo ticho. Ač to na sobě nedával nikdo znát, každý z týmu cítil smutek. Za několik okamžiků totiž odlétají. Nemohli tomu uvěřit. Ty dva měsíce utekly jak voda. John nechtěl říct to, co musel jednou říct.

Jeho hlas protnul ticho: „Za patnáct minut se sejdeme u tunelu. Odlétáme.”

Někteří tam hned šli, jiní ještě chvíli mlčky stáli u okna a dívali se ven. Jednou ten okamžik však nastat musel. John otevřel poklop a pokynul Saře.

„Dámy první.”

Když už všichni prolezli do modulu, ohlédl se velitel ještě jednou za sebe a pak sám nastoupil do Jestřába. Zavřel dvířka a posadil se. Přešel pohledem po ostatních. Nasadil si helmu a připoutal se. Nyní vše záviselo na Timovi a jeho schopnostech. John na něj kývl na znamení, že může modul odlepit od země.

Bylo cítit slabé šubnutí. Sara už neudržela emoce na uzdě a rozbřečela se. Kim jí chytila za ruku a také začala plakat. Všichni, kromě Tima, se chytili za ruce. John zavřel oči. Každý z nich tam dole nechali kousek sebe sama. Celý let proběhl tiše, důstojně. Jestřáb se připojil k lodi Express. John vylezl z modulu jako první a proplul celou lodí až do pilotní kabiny. Zažehl motory. Nyní je čekala půlroční cesta zpět domů.

Kapitola XXI. – Návrat hrdinů

Sedm měsíců je dlouhá doba. Alespoň pokud je deset lidí zavřených v malé trubičce plující vesmírnou prázdnotou. Země se však každým okamžikem blížila. Express minul Měsíc. Celá posádka byla na pokraji zhroucení. Více jak rok byli odloučeni od rodin a přátel. Chyběl jim čerstvý vzduch, rostliny, zvířata, moře, prostě všechno. Christopher vyfotil z okénka přirozený satelit Země. Konečně si uvědomil, že za ani ne tři dny už bude doma. Jakoby z něj spadl těžký balvan. Pousmál se. Protáhnul se. Nudu zabíjela posádka vesmírné lodi různě. Pouštěli si hudbu, filmy, hráli hry, každý večer si uspořádali "posezení". I čištění zubů jim v průběhu cesty působilo odraťování, ba dokonce zábavu.

* * *

Express dorazil k Zemi a začal obíhat kolem této krásné planety. Během tří hodin stihla loď dvakrát oběhnout modrou planetu. Christopher spolu s Nadarem přečerpali palivo do Jestřába a vycpali dolní prostor obřím nafukovacím vakem, který se měl automaticky nafouknout po přistání. Všichni nastoupili do modulu a připoutali se. Express měl být ponechán na oběžné dráze a postupem času vylepšen, zmodernizován a obohacen o nové části. Za čtyři roky poletí opět na Mars.

Jestřáb se s mohutným šubnutím odtrhnul od lodi. Začal padat do atmosféry. Tim korigoval úhel klesání, aby modul neshořel, ale aby nebyl ani vystřelen zpět do kosmu bez možnosti návratu. Jestřáb odolával statečně horku vzniklému třením. Modul sebou přestal náhle házet. Vstoupil totiž do stratosféry. Nadále rychle klesal. Tim zapnul brzdicí trysky. Hořely asi minutu. To stačilo na to, aby modul mnohonásobně zpomalil.

„Dvacet kilometrů,“ ohlásil Němec, „vystřeluji padák a nafukuji vzduchový polštář.“

Jestřáb opět prudce zpomalil. Nyní se hladce a relativně pomalu snášel k hladině Atlantského oceánu.

Po několika dlouhých minutách dosedl modul na hladinu. John se podíval s očekáváním na Tima.

„Jsme v odhadovaném perimetru, pět kilometrů od středu vymezeného kruhu. Vysílám signál,“ oznámil Němec.

„Dobrá, a teď všichni ven!“ zavelel John.

Otevřel bedýnku vedle svého sedadla a rozdal všem záchranné vesty. Sám si jednu nasadil. Sundal si helmu a rukavice a hodil je na podlahu modulu. Pak se chytil okrajů díry od poklopu a vyhoupl se nahoru. Vyšplhal na špičku modulu. Vypadalo to, jako ostrůvek uprostřed širého oceánu poskytující záchranu trosečníkům. Jestřáb se houpal ve vlnách, ale držel se stále na hladině. To znamenalo, že se nemuseli skočit do moře. Už asi po třech minutách se na obzoru objevil první objekt. Helikoptéra vodních záchranářů USA. A hned další dvě vojenské. Začali kroužit kolem kosmonautů. Zanedlouho připlul tucet lodí a člunů. Jeden nafukovací člun přijel až k modulu a přirazil k nafouknutému polštáři. Všech deset lidí přeskákalo. Bylo slunečno, na obloze nebyl jediný mráček. John si lehnul a opřel se o boční okraj člunu. Nechával se osvěžit mořskou vodou skrápějící jeho obličej. Z člunu se dostali na palubu jedné z lodí, kde hned nastoupili do helikoptéry.

* * *

Po další hodině letu dorazili konečně k pevnině, konkrétně na Floridu. Přistáli v Miami na Miami Beach, kde na ně čekaly zástupy televizních, novinových a jiných reportérů. Byl tam prezident USA, Ruska, Německa, Indie, České republiky, japonský císař a kanadský

guvernér. Dále američtí generálové, politici, vědci a bývalí kosmonauti. Hned za zátarasy tleskaly desetitisíce civilistů. Všichni členové expedice měli obrovskou radost.

Nejistě vykročili z vrtulníku. Měli ochablé svaly. Překonali to však a šli oslavovat návrat. Najednou odněkud vyběhli jejich rodinní příslušníci. John se otočil. Natáhl ruce. Jeho žena Jenny ho objala. John ji zdvihl do vzduchu, pak jí postavil opět na nohy a políbil. Pak se podíval na své dva syny. Objal je. A posléze se nechal přivítat i svými rodiči. Vytáhl z kapsy kameny. Předal je nadšeným dětem.

Pak řekl: „Musím ještě splnit poslední úkol.“

Běžel ke svým kolegům – přátelům - a svolal je. Když stáli jakž takž pohromadě objal je a strhnul je na zem. Společně se chvíli váleli v písku.

„Zvládli jsme to!“ křičel jeden přes druhého.

Poté se se smíchem zvedli a šli s nejvýznamnějšími hosty na slavnostní oběd připravený nejlepšími šéfkuchaři v restauraci oceněné třemi Michelinskými hvězdami v jednom z nejluxusnějších hotelů na světě.

Kapitola XXII. – Důsledky

Tři týdny po návratu

John, Christopher, Tim, Sara, Nadar, Samuel, Kim, Dmitrij, Jaromír a George usedli na židle. Nacházeli se v konferenční místnosti v Londýně. Byla to součást jejich turné po celém světě. Tisková konference začala přesně v osm hodin večer. John rozdával úsměvy a spolu s ostatními odpovídal na otázky. Vtom se k němu prodral davem plukovník Tong následován ostatními čínskými kosmonauty. Fotografové je začali okamžitě fotit.

Udýchaný Tong řekl: „Jsme rádi, že jsme vás zastihli. My chceme jen poděkovat za to, že jste nám zachránili život. Nebýt vás, byli bychom teď mrtví. A neděkujeme jen my, ale i naše rodiny. Projevili jste dobrou vůli, a i když jste nemuseli riskovat, podali jste nám pomocnou ruku. Děkujeme.“

Podal Johnovi ruku. John si s ním potřásl rukou a poté ho objal a poplácal po rameni.

„Jasně. My přece nejsme politici, jenom človíčky, co se chtěli dostat na Mars. A podařilo se nám to. Doufám, že se někdy svět sjednotí, aby lidstvo přežilo. Pokud se tu pozabijíme, nemůžeme pomýšlet na dobývání vesmíru, myslím třeba i jiných galaxií.“

Všichni si potřásl pravicemi. Číňané se pak odebrali pryč. John ještě podepsal několika nadšencům a dětem svou fotku a odešel.

Limuzína ho odvezla do hotelu. Vystoupil, prošel vstupní halou a přivolal si výtah. Vyjel do třináctého patra a odemkl pokoj číslo sto třicet pět. U stolu seděla Jenny a četla si. Přistoupil k ní a objal ji. Podívala se na něj.

„Vím, že už jsem ti to říkala stokrát, ale jsem ráda, že jsi zase tady. Byla to dlouhá doba,“ přiznala se.

„Na Marsu jsem cítil pocit naplnění a štěstí, ale tys mi chyběla.. Uvědomil jsem si, že jsem jenom zrnko písku ve vesmíru. Vlastně jen vědomí, že jsi tu na mě čekala, mě poháněla kupředu. Často jsem cítil, jako bys tam byla se mnou a sdílel bych s tebou všechny ty zážitky,“ vyznal John.

Vstala ze židle, políbila ho a sundala mu košili.

„Trpělivě jsem čekala. A dočkala jsem se,“ zašeptala a něžnými doteky dokazovala svá slova.

Před čínskou ambasádou v USA probíhal protest. Lidé využili čínského debaklu v závodu o dobytí Marsu. Takřka každý měl vlajku s nápisem SVOBODNÝ TIBET nebo LIDSKÁ PRÁVA PLATÍ PRO VŠECHNY. Stovky policistů a několik jízdních jednotek dohlíželo na desetitisícový dav rozvášněných lidí. Když se skupinka demonstrantů snažila dostat přes plot, strážníci zasáhli. Použili vodní dělo a dělbuchy na rozehnání výtržníků. Najednou vystoupil někdo na balkón. Všichni ztichli.

Muž si vzal od pomocníka mikrofon a začal mluvit: „Mám vám předat vzkaz našeho vůdce. Čínská lidová republika si chce nadále zachovat suverénnost a prosperitu. Nebudeme ustupovat žádným z požadavků OSN ani jiných skupin a organizací, alespoň ne úplně. Avšak chceme, aby se naše vztahy zlepšovali. Rozhodli jsme se s okamžitou platností spojit náš vesmírný výzkum s NASA a vůbec ve všech oblastech chceme více spolupracovat s ostatními zeměmi. Dnes byl podpořen vrchními státníky návrh na snížení počtu jaderného arsenálu. Chceme podpořit mezinárodní hnutí pro rozvoj ve všech oblastech a pomoci s humanitární pomocí v potřebných zemích. Jsme ochotni udělat kompromisy. Komunistická strana Číny si bude nadále držet moc.”

Od té doby se začaly obnovovat vztahy Číny s ostatními státy. USA a další země si začali po dlouhých desetiletích ekonomicky polepšovat. To Čínu částečně podrylo a tamní již takhle nahnutý režim ztratil mnoho příznivců. O tři roky později se v nejlidnatější zemi světa konaly první demokratické volby.

* * *

John se s rodinou odstěhoval do klidného městečka, kde pracoval jako externí pracovník pro NASA. Napsal několik knih a byl dokonce přizván, aby dělal poradce při natáčení filmu o dobytí Marsu. Když měl chvílku volného času, tak jel na letiště, půjčil si malé letadlo a létal. Svoji lásku k létání v sobě nezapřel. Pravidelně každého čtvrt roku se scházel se svými přáteli, bývalými kolegy. Každý žil se svou rodinou a dělal, co chtěl. Všichni měli totiž doživotní penzi.

John se z těchto setkání vracel vždy veselý a dojatý zároveň. Svě zážitky vyprávěl svým dětem a později i vnoučatům. Do vesmíru se už nikdy nepodíval.

„Vše, co jsem mohl poznat, jsem už viděl. Dosáhl jsem svého životního cíle. Naše dobrodružství mě naplnilo nespočetněkrát více, než jsem si mohl ve skrytu duše představit. Nevím, čím jsem si zasloužil tu čest,” zhodnotil svůj život v jednom z rozhovorů, když už byl starší. „I kdybych mohl změnit jedinou věc ve svém životě, tak bych vše ponechal tak, jak to bylo,” dodal rozhodně.

Jména všech deseti členů první posádky lodi Express se zapsala do historie. Na památku a počest velitele první mise na Mars bylo pojmenováno nově otevřené muzeum mimozemského života - Muzeum Johna Summerfielda.